

Poštnina plačana v gotovini.

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Celoletna naročnina Din 60.—, polletna Din 30.—, mesečna Din 5.—.
Rokopisi se ne vračajo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica 23, telefon št. 2552.
Čekovni račun št. 15.420.

Leto I.

Ljubljana, dne 30. novembra 1929.

Štev. 4.

V znamenju pocenitve kreditov.

Za obstoj in uspevanje vsake trgovine je obrestna mera izposojenih kapitalov najvažnejše vprašanje. Pretežna večina odjemalcev ne plača kupljenega blaga takoj, marveč šele po preteku tedna, meseca ali več mesecev in celo po preteku celega leta.

Dasi so največkrat ti dolgovi majhni, vendar se vsled večjega števila dolžnikov naberejo v izdatne vsote, ki v mnogih vrstah trgovine dosegajo in celo presegajo ves obratni kapital.

Da zadosti potrebam svojih odjemalcev in da jih ne izgubi, je trgovec prisiljen dajati blago na kredit. Na drugi strani pa mora vedno paziti, da so njegove blagovne zaloge neprestano v zadostni množini izpopolnjene.

Te okolnosti silijo skoraj vsakega trgovca, da si po poišče kredit, od katerega je seveda primoran plačevati obresti. Ako bi trgovec s obrestmi ne kalkuliral pri cenah blaga, bi kmalu občutil usodne posledice zaradi izgub, ki bi jih moral utrpeti.

Ker se vrši večina nadrobne trgovine na kredit, sta prisiljena tudi producent in veletržec oddajati blago trgovcem po primernih terminskih plačilih in pri tem, naravno, pribiti ceni pripadajoči odstotek za izgubo na obrestih.

Kakor je tedaj jasno, da kreditna trgovina podražuje ceno blaga, je na drugi strani gotovo, da je brez kredita danes domala vsako trgovanje nemogoče. Ker se kreditom in z njimi vezanim obrestim, ki sorazmerno podražujejo blago, ni mogoče izogniti, preostane trgovcu le še naloga: oskrbeti si potrebne

kredite po čim manjši ceni, to je: po kolikor mogoče nizki obrestni meri.

Obrestna mera je bila do ustanovitve prvih Rafajzenovih in Schulze-Delitschevih kreditnih zadrug naravnost oduščno visoka, in niso bili posebno redki slučajji, ko se je gibala v višini do 50%. Glavna zasluga kreditnih zadrug je pocenitev kreditov, ki je nastala šele v drugi polovici preteklega stoletja.

Lahko pa opazimo, da se je obrestna mera, ki se je pred vojni gibala v mejah od 5 do 7%, po vojni občutno dvignila ter je še pred nekaj leti v mnogih slučajjih dosegala in celo presegala mero 28%. Zadnje čase sicer opazujemo zopet stalno padanje obrestne mere; vendar pa je obrestna mera za kredite pri nas še vedno tako visoka, da občutno škoduje vsakemu blagovnemu trgovanju.

Zadnji dogodki na nevyorški borzi so povzročili, da so vse večje države znižale obrestno mero diskontu za 1 do 3%, kar mora vplivati tudi na pocenitev privatnih kreditov, ker se ravnanje bančne obrestne mere po višini diskontnih obresti.

Pričakovati smemo tedaj, da se v najkrajšem času tudi pri nas krediti pocenijo ter na ta način olajšajo in izboljšajo stanje naše trgovine, obrti in industrije, poleg tega pa vsled pocenitve blaga ugodno in blažilno vplivajo na splošni socialni položaj v državi.

Trgovci! Naročajte svoje potrebščine le pri tvrdkah, ki oglašajo v Vašem strokovnem listu!

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Komisijonar.

Razlika med lastno in komisijsko trgovino obstoji v tem, da trgovec kupuje in prodaja za lasten račun, dočim komisijonar prejme blago v komisijsko prodajo od trgovca (**komitenta**) in obračuna ter plača njemu le toliko blaga, kolikor ga je v resnici prodal. Neprodano, pri komisijonarnju vskladiščeno blago pa ostane do končnega obračuna, odnosno prodaje trgovčeva last.

Ravnolako komisijonar lahko vrši naročene nakupe pod lastnim imenom za račun komitenta.

Komitent navadno odredi (limitira) nakupno ali prodajno ceno komisijonarju, od katerega zneska on prejema pogojeno komisijsko pristojbino ali provizijo. Ako se mu posreči blago prodati dražje, ali nakupiti cenejše, je navadno posebej za to razliko na korist komitenta določena za komisijonarja še posebna višja provizija.

Dolžnost komisijonarja — zlasti nakupovalnega — je, da svojskega komitenta stalno in redno obvešča o položaju trga ter o stanju cen.

Ob priliki nakupov za komitenta ga mora komisijonar o tem obvestiti z nakupnim pismom ali fakturo, v kateri so poleg množine, vrste, cene in nakupnega zneska za blago zapopadeni vsi njegovi stroški in priračunana njegova provizija.

Fakturo podpiše komisijonar sam.

Nasprotno pa je postopanje pri komisijski prodaji. V tem slučaju pošlje blago komitent na lasten račun in lastno nevarnost, pridržujoč si istočasno vse lastninske pravice.

O pošiljaltni komisijskega blaga obvesli komitent komisijonarja s prodajnim računom ali komisijsko fakturo, v kateri mu običajno zaračuna detajlno prodajno ceno in naznači naprej pogojeno zapadlost računa.

Ob sklepu leta, meseca ali tedna, kakor je že pogojeno, pošilja komisijonar komitentu komisijske obračune z naznačeno množino, vrsto in ceno prodanega blaga ter mu nakaže obenem

vsolo računa po odbitku lasne provizije in ga obvesli o stanju zaloge, kakor tudi o tržnih razmerah.

Ako je komisijonar upravičen prodajati komitentovo blago tudi na kredit, je komitent obvezan za take kupčije priznati komisijonarju še posebno provizijo za jamstvo (delkredere). V takem slučaju prevzame komisijonar vsako jamstvo za kreditirano blago.

Odpremnik

Kdo naj bi poznal vsa prevozna določila, odredbe, tarife in najrazličnejše predpise, ki so v vsaki državi in v vsakem prevoznem podjetju različni? Nemogoče je, da bi se trgovec poleg vseh svojih opravil tudi podrobno seznanil z vsemi carinskimi tarifami in odločbami. Zato si v tej nepriliki poišče človeka, ki se je specializiral na odpremno posredništvo, vsled česar ga nazivamo: odpremnik ali spediter.

Odpremnik je samostojen obrtnik, ki vrši prejetanje in oddajo blaga na ime in za račun trgovca. On oskrbuje promet blaga za trgovca, ki mu to poveri ter je njemu odgovoren za vso škodo, ki je nastala zaradi njegovih nepravilnosti pri nakladanju, razkladanju, ali med vožnjo.

On navadno zastopa trgovca pri carinskih manipulacijah ter je dolžan paziti na to, da se blago ne carini nepravilno v škodo trgovca, ali da se mu ne zaračuna previsoka prevozna tarifa.

Za svoj trud dobiva odpremniške pristojbine in provizijo ter mora o vsakem odpremniskem poslovanju izstaviti trgovcu poseben račun, v katerem zaračuna predvsem plačano voznino in odpadajočo provizijo od teh plačil, poleg tega pa lastne odpremniške stroške, ki se nanašajo na ležo ali komade blaga. Ako odpremnik stanuje izven trgovčevega bivališča, svoje stroške navadno prejme potem povzelja.

Prevoznništvo.

Najvažnejša panoga trgovine je vsekakor oskrbovanje prometa z blagom. Danes oskrbujejo to po večini železnice

in paroplovna podjetja, poleg tega ob-
sloje različna avtomobilsna prevozn-
štva, zračn aplovba, dočim je prevozn-
ništvo z živino (konji), ki je bilo še pred
nekaj desetletji močno razvito, pone-
kod celo edino prevozno sredstvo, do-
mala že izumrlo.

Večji del železniškega prometa vrši-
jo razne državne železnice, pa tudi
mного privatnih podjetij, dočim je ve-
lika večina ostalih prevoznih podjetij
v rokah privatnikov ali privatnih trgov-
skih družb.

Železniški promet se vrši po poseb-
nih poslovnih na podlagi državnih že-
lezniških zakonov, ki so si v glavnih
polezah v vseh državah jednaki. (Med-
narodna železniška konvencija.) Tudi
privatne železniške družbe in njih pro-
metni poslovnik se zamorejo gibalj sa-
mo v mejah določil tozadavnega za-
kona.

Železniški promet bi lahko delili v no-
tranji in mednarodni promet.

Mednarodni železniški dogovori ob-
stojajo že od dunajskega železniškega
kongresa l. 1893.

Na podlagi teh dogovorov so dolžne
vse železnice prevzemati od pošiljate-
lja, odnosno od druge železnice vsako
blago, za katerega odklonitev ni po-
sebnih zakonitih zadržkov in to s pre-
vzemom solidarnega jamstva za pogu-
bo ali pokvaro blaga. Pač pa ni želez-
nica primorana prevzeti v odpravo bla-
go toliko časa, dokler ni gotova, da bo
prevzeli tovor tudi v resnici zamogla
odpraviti.

Ako je blago namenjeno za izvoz ali
tranzit, mora pošiljatelj oskrbeti vse po-
trebne dokumente in jih izročiti od-
premi železnici skupno s tovarnim li-
stom. Pošiljatelj jamči železnici za vsa-
ko škodo, ki bi nastala zaradi napačnih
ali pomanjkljivih dokumentov.

Pri blagovnem železniškem prometu
razlikujemo tovarno in brzovozno blago.
Brzovozno poslano blago mora prepo-
lovati dnevno najmanj 300 km, tovarno
blago pa prvi dan najmanj 100 in vsak
naslednji dan najmanj 200 km, računa-
joč od polnoči dneva, ko je železnica
s svojim žigom potrdila prevzem blaga.

Železnica jamči za prevzeto blago

ter je dolžna poravnati nastalo škodo
ne samo na lastni progi, temveč tudi
za škodo, ki jo je blago utrpelo na dru-
gih progah. Oškodovanec ima na izbi-
ro, od katere železnice hoče imeti po-
ravnavo škode: od prevzemne, ali od
predajne.

Prometna pogodba je sklenjena na
podlagi tovarnega lista, katerega izpol-
ni pošiljatelj in železnica potrdi s svo-
jim prevzemnim žigom.

Prevozna tarifa se računa od teže in
daljine. Tako n. pr. govorimo o kilo-
metrskih stotih ali kilometer-tonah, ako
ima gotovo blago prepolovati določeno
daljavo z ozirom na težo v kilogramih,
stotih ali tonah, računajoč razdaljo v
kilometrih.

Tarifa se mnogokrat nanaša na po-
samezne vrste blaga in je za to vrsto
nižja, za drugo zopet višja.

Dalje razločujemo tudi množinsko ta-
rifo, ki določa višjo prevozno pristoj-
bino za blago pod 5.000 kg, nižjo od
5.000 do 10.000 kg in najnižjo od 10.000
kg naprej.

Za večje razdalje se ravnotako po-
stopoma niža tarifa, čim večja je raz-
dalja, ki jo ima oddano blago prepo-
lovati. Te tarife so navadno določene v
gotovi višini do 50 ali 100 km, od 100-
200 km zopet nižje ter se znižujejo,
upoštevajoč razdaljo do določenega
minimuma ali najnižje oddaljenostne
tarife.

Z ozirom na notranjo in zunanjo tr-
govino obstoje tudi različne notranje
tarife, kadar prevažamo blago v drža-
vi sami iz enega kraja v drugega; o iz-
vozni tarifi govorimo, kadar blago iz-
važamo v kako drugo državo; pri nas
imamo tudi pristaniško ali lučko tarifo,
kadar izvozu namenjeno blago izvažamo
v katero naših pristanišč za nadal-
njo odpremo; o uvozni tarifi govorimo,
kadar gre za blago iz druge države k
nam uvoženo; slednjič pa obstoje tran-
sitne tarife za blago, ki je iz ene drža-
ve preko druge namenjeno v tretjo.

Vse te tarife so nestalne ter se ravnajo
po potrebah države in po med-
narodnih trgovinskih in železniških do-
govorih.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

J. B.

Davek na poslovni promet.

Kakšen davek je to in kdo ga plačuje? Prometni davek ali poslovni davek je tista davčna panoga, ki prav globoko posega v gospodarske prilike in pa tudi v žep trgovcev in obrtnikov, ker znaša 1% od brutto-prometa, odnosno od brutto-prejemkov. Dosti ljudi ne ve, kaj je brutto-promet. Dnevni brutto-promet trgovca na primer je vrednost tisti dan izdanega blaga, bodisi proti gotovini, ali na kredit, ali za domačo uporabo.

O prometnem davku so davkoplachevalci kaj slabo poučeni. Ker ne poznajo zakona in dolžnosti, neštetokrat grešijo in te grehe plačujejo s težkimi ti-sočaki.

Zato je prav potrebno, da bralce seznanimo s tem davkom ter orišemo glavne napake davkoplachevalcev. Po njih se boste najboljše naučili, kaj vam je storiti, da se obvarujete škode.

Glavno pogreško napravijo oni, ki ne vložijo prijave. Če ne vložijo prijave, izgubiš pravico pritožbe. Če se pritožiš proti previsoki odmeri, je Tvoj priziv kratkomalo zavržen, ker nisi vložil prijave.

Kdo mora vložiti prijavo? Prijavo mora vložiti vsaka oseba, pravna ali fizična, ki izvršuje kako trgovino, obrt ali opravilo kot glavni ali postranski poklic ter ima nad 15.000 Din letnega prometa.

Prijav je dvoje vrste: 1. četrletne in 2. letne ali pavšalne.

Četrletne prijave vložijo oni obrati, ki imajo nad 1000 Din kosmatega prometa na dan, ali nad 360.000 Din letno. Četrletne prijave morajo vložiti tudi vsa podjetja, ki so dolžna polagati javne račune in družbe z omejeno zavezo, ne glede na višino prometa.

V četrletnih prijavih napovejte promet, ki ste ga napravili v minulem četrletju »v gotovini« in »na kredit« vsakega v svojo rubriko. Prijave je predložiti v 30 dneh po preteku vsakega četrletja ter hkrati plačati pri pristojni davčni upravi 1% davek od prometa opravljenega v gotovini. Za I. četrletje je predložiti v mesecu aprilu za II. četrletje

trtletje v juniju itd. Za IV. četrletje 1929 n. pr. je napraviti prijavo v januarju 1930.

Poleg teh četrletnih prijav morajo vsi ti davčni zavezanci predložiti po preteku leta v mesecu januarju (najbolje skupaj z zadnjo četrletno prijavo) tudi še splošno prijavo o celokupnem prometu prejšnjega leta. Kdor ne vložiti te splošne prijave je tudi kontumaciran.

Obrazce za prijave dobite v Ljubljani v glavni trafikici, v drugih krajih pri davčnih uradih, ali v finančnih kontrolah.

Letne ali pavšalne prijave morajo vložiti vsi drugi davčni zavezanci, katerih promet ni dosegel zakonito določene meje 360.000 Din in ni bil manjši od 15.000 Din.

Ti so dolžni vložiti prijavo vsako leto enkrat, ponavadi meseca januarja na splošni poziv, ki ga izda finančna direkcija, ne da bi čakali na poseben poziv davčne uprave. Pavšaliranci napovejo promet minulega leta, torej za leto 1930 promet iz leta 1929. Ako so v minulem letu poslovali le nekaj časa, morajo napovedati **letni promet** sorazmerno s prometom v času, ko so ga opravljali.

Novi obrate otvorjene med davčnim letom je prijaviti v štirih tednih pri pristojni davčni upravi ter napovedati promet, ki se bo po vsej priliki dosegel v obratu od početka obratovanja do konca davčnega leta.

Na primer: Trgovec je pričel trgovino 1. aprila 1929 in je napravil v 3 tednih 3.000 Din prometa ali mesečno 4.000 Din. Ta napove za leto 1929 prometa 36.000 Din, za leto 1930 pa sorazmerno na eno leto preračunjeno 48.000 Din prometa.

Oni pavšaliranci, ki imajo manjši promet kot 15.000 Din na leto, niso sicer dolžni vložiti prijave, vendar je dobro, če popišejo svoje razmere ter tako sodelujejo pri odmeri davka, kar je le njim samim v korist.

Razven zgoraj navedenih so še pravne in fizične osebe, ki ne plačujejo pri-

dobnine, kakor tudi osebe, ki izvrše **slučajen promet** stvari po zadnjem odstavku člena 4. citiranega zakona. (Na primer nekdo proda pohoštvo, posodo, obleko, razne licitacije itd.) Ti morajo v 14 dneh od dne opravljenega prometa vložiti prijavo pri pristojni davčni upravi ter hkrati plačati na ta promet odpadajoči enodstotni davek pri blagajni davčne uprave.

Vse prijave so kolka proste.

Druge napake, ki jih davkoplačevalec lahko napravi pri sestavi prijave so sledeče: Davčni zavezanec pozabi kaj in kako je napovedal v davčni prijavi za pridobnino, ki jo mora tudi vložiti vsako leto. Obe prijavi morata biti kolikor toliko v skladu. Promet nikdar ne sme biti manjši kot brutto-dohodek napovedan v prvi rubriki pridobninske prijave. Promet mora istotako biti v skladu z režijskimi stroški. Dalje se mora promet ujemati s knjigo opravljenega prometa, ki so jo dolžni voditi davčni zavezanci, ki imajo nad 360.000 Din letnega prometa in ki polagajo četrletne prijave. Te knjige lahko vsak po svoje uredi in zapisuje vanje dnevno ves kosmati promet »v gotovini« in »na kredit«. Iz njih prenaša mesečne vsote v četrletne prijave.

V davčnih prijavah sme davčni zavezanec odbiti od napovedanega prometa državne dobave, razveljavljene posle, promet z inozemstvom (izvoz), dalje državne samoupravne trošarinske davščine. Odbiti se ne smejo drugi stroški kakor carina, stroški za vskladiščenje,

zavarovanje, transport, zamude obresti itd.

Opozarjamo še na to, da se davčni zavezanci, ki nočejo vložiti prijav, ali jih ne vložijo v določenem roku, ali napovejo manjši nego dejanski promet, tudi lahko kaznujejo po določenih členov 12. in 13. zakona o davku na poslovni promet.

Davčne prijave pridejo pred davčni odbor. Ta jih oceni in jim verjame ali ne. Ako jim ne verjame, pozove davčne zavezance, da predložijo svoja dokazila, to je knjigo opravljenega prometa in druge podatke iz ostalih trgovskih knjig, s katerimi naj potrdijo točnost svojih prijav.

Pri vpogledu v knjige ugotovljeni promet sprejme davčni odbor kot davčno osnovo. Ako davkoplačevalec ne predloži knjige opravljenega prometa in drugih potrebnih podatkov, določi davčni odbor sam vsoto opravljenega prometa. Tako odmerjene vrste veljajo za končni predpis.

O predpisu prometnega davka obveščajo davčne uprave davkoplačevalce s **plačilnimi nalogi** obenem s pridobnino. V plačilnih pogojih je razviden ocenjeni promet in odpadajoči 1% davek.

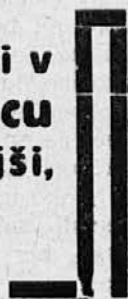
Proti plačilnemu nalogu se davčni zavezanec lahko pritoži v roku 30 dni. Vložena pritožba nima odločilne moči glede plačila davka.

Glede oprostitev prometnega davka omenjamo na kratko le najvažnejše. Oproščena so tega davka: državna in

Veletrgovci! .. Industriji! **Brez smotrene reklame ni uspeha!**

**Vaši oglasi v
Malem trgovcu
so najuspešnejši,
najcenejši in
najpotrebnejši,**

ker

**izhajamo v 8.000 izvodih,
smo strokovno, nepolitično
glasilo, ki
ga dobivajo vsi manjši trgovci
Dravske banovine,
tedaj najresnejši interese
za Vaše podatke.**

samoupravna občinska podjetja (klavnice, elektrarne, vodovodi itd.) toda le pod pogojem, da ni njih namen pridobivanje dohodka. Dalje so med drugim oproščeni predmeti državnih monopolov, ki imajo že vnaprej uradno določeno prodajno ceno in niso predmet proste konkurence, kakor: tobak; vžigalice, cigaretni papir, poštno vrednotnice, koleki, formularji, blanketi itd. Dalje so

oproščeni proizvodi hišne industrije, kolikor se bavijo z njimi izključno rodbinski člani brez pomočnikov.

Končno je prost promet malih obrtnikov, ki ga opravljajo poklicno z največ dvema pomočnikoma ali **uslužbenecema** in to le oni, ki se bavijo samo s popravili ali ki izdelujejo in predelujejo blago samo po naročilu, vendar brez pretežnega sodelovanja kapitala.

G. Gom.

Malim trgovcem v razmišljanje.

Mnogo trgovcev po deželi in tudi v mestu toži, da ne gre in ne gre. Tožijo se nad konkurenta in iščejo vsemogoče vzroke, a navadno ne najdemo pravega Neuspehi jih narede čemerne in čemerne postane njih trgovina in njih nastavljeni.

V kolikor se da raziskovati vzroke, je dognano, da so nazadovanja v prometu rana vseh onih, ki se ne zavedajo kaj je trgovina.

Po deželi opazujemo, da je trgovina le nekak postranski dohodek, kateremu se ne posveča mnogo pažnje. Večinoma je ta opravek prepuščen temu ali onemu domačih, ki navadno nima za to delo primerne izobrazbe in drugih sposobnosti.

V mestu in na deželi životarijo trgovine, so večna muka lastnikov, ki bi se jih radi znebili, ker ne vedo za vzrok nazadovanja.

Vzroki so navadno samo malenkostni, kateri se združijo in ugonobe še tako močno podjetje.

V mnogih trgovinah v mestu in na deželi vlada neprijaznost in velikokrat nemarnost. To se opaža posebno v prodajalnah jestvin. Zafohla trgovina, po kateri plavajo vsemogoči duhovi, po čebuli in česnu, salamih in klobasah, petroleju in olju. Naravno, da v takih trgovinah ne kupuje nihče rad. Neprijazno vedenje prodajalcev in lastnikov ni baš redka prikazen v naših trgovinah. Navadno se to opazuje tam, kjer trgovina ne napreduje baš dobro. Mesto taktnosti in privlačnosti do kupca in odjemalcev sploh, se ga odganja z ne-

prijaznostmi in nezaupanjem, kakor bi bil on kriv, da trgovina ne uspeva.

Napake, kakor zanemarjenost, nenasnaga, neprijaznost, čmerikavost in nekulantna postrežba, so grob vsake trgovine in vsakega delovanja.

To si morajo zapomniti vsi trgovci, mali in veliki. To velja za vse pridobitne kroge, od vaške gostilne pa do mestnega hotela. Dobra postrežba in dobro organizirane reklame so vir vsega. Moraš pa imeti tudi dobro blago. Večina naših malih trgovin po mestih se bavi z vsemi mogočimi predmeti in ne zna presojati potreb in povpraševanja. Po takih trgovinah opazimo nebroj ostankov, ki so skoro vedno vzrok izgube. Ostanke se prodaja kot drugo blago in ako je le mogoče, se ga porine prvemu nesprememu. Komad ostanka je prodan in ni ga več, a navadno se tudi odjemalec ne vrne. Zguba stanlega odjemalca pa velja več kot 1000 Din na leto. Ako pogledamo že samo izložbe, presojamo lahko tudi njih gospodarja in njegov zmisel za trgovino. Naj si bo izložba še tako majhna in na nepravem mestu, lahko je njen učinek velik in dobičkanosen, mora pa biti taka, da je privlačna in okusna. To ne velja samo za prvovrstne trgovine, to velja za vsako trgovino in posebno še tam, kjer se v glavnem računa na splošen konsum. Okus in privlačnost izložb mora postati senzacija za vsako trgovino. Izložbo je potrebno menjati vsaj vsakih 14 dni, vedno nove stvari, ker novo vleče in dela dober vtis.

Trgovina, ki spi, golovo tudi zaspi za vedno. V sleherni trgovini mora prevladovali domačnost, gostoljubnost in prijaznost, a predvsem snaga in red.

Oglejte si vaše police in proučite vaše nastavlence in njih ravnanje; kmalu odkrijete vzrok nazadovanja in životarjenja.

Trgovina mora biti nekaj živega in veselega, vedno v svečanostnem razpoloženju. Take trgovine uspevajo in bodo znale ceniti svoje odjemalce in upoštevali njih želje. Kjer je v navadi prava postrežba, tam vlada tudi blagostanje, promet se vidno veča in dobiček se kopiči. Podlaga dobička pa mora biti vedno le velik promet. Ker stroški se nižajo, ako se promet viša. Promet se pa viša s primernimi oglasi, z dobro in točno postrežbo ter dobrim blagom po zmernih cenah. To je važen prispevek k umetnosti uspeha.

ALI STE ŽE PORAVNALI NAROČNINO?

Če tega še niste storili, ne odlašajte! Naročnina do konca tekočega leta znaša samo 10 dinarjev.

Vemo, da ni nikogar med trgovci, ki bi z lahkoto ne žrtvoval tega malenkostnega zneska sebi in celokupnemu trgovanju v prid. Drugi, oziroma tretji številki smo priložili položnice. Ako ste položnico kam založili, dobite za 25 par na vsakem poštnem uradu novo položnico, ki jo izpolnite z našim naslovom in številko 15.420.

Ako pa tudi le malenkostne naročnine ne zmorete, ne škodujte nam in sebi in nam vrnite to številko, da Vaš črtamo iz seznama naročnikov, kajti: nimamo nikakega fonda, temveč je naša eksistenca odvisna od zavednosti vseh trgovcev!

Gospodarske beležke.

Celjski proračun za leto 1930.

Na proračunski seji 23. t. m. je bil odobren proračun za l. 1930, ki izkazuje Din 3,786.000.— prejemkov in 6,561.000.— Din izdatkov, tako, da znaša primanjkljaj Din 2,775.000.— brez všteta proračuna za policijo, ki preide s 1. januarjem v mestno režijo, ker upa mestna občina, da bo dobila za policijo kritje od države.

Primanjkljaj je krit predvidoma samo z zneskom Din 2, 376.000 z občinskimi davščinami, ki so na državne davke za l. 1930 predpisani z sledečimi občinskimi dokladami: 10% na zemljarino, 45% na zgradarino, 20% na pridobnino in 320% na družbeni davek. Doklade na trošarino, kakor tudi užitina so skoraj neizpremenjeni.

Ako bi država odklonila vzdrževanje policije, upa najti mestna občina kritje za to postavko v povišanju mestnih doklad po 1 Din za mošt in vino ter 60 par za pivo od litra.

Proračun posameznih mestnih podjetij izkazuje: vodovod: primanjkljaj 54.100 Din; klavnica: prebitek: 3733 Din; pogrebni zavod: primanjkljaj 1480 Din;

elektrarna in plinarina: primanjkljaj: 3853 Din.

Poleg odobritve proračuna se je sklenilo tudi 5 novih posojil v skupnem znesku 2,250.000 Din in to za nabavo cestnega valjarja in drobilca za kamenje, za dozidave na magistralu, za povečanje elektrarne ter za odkup zemljišč radi regulacije mesta.

Naš tobak v Čehosloviji.

V Pragi se vršijo pogajanja med zastopniki naše tobačne režije in čehoslovaškim tobačnim monopolom radi nakupa našega tobaka.

Izplačevanje vlog pri »Slavenski banki«.

Odobrena 22% poravnava hranilnih vlog pri bivši »Slavenski banki« se že izplačuje pri podružnicah »Prve hrvaške štedionice« v Ljubljani, Celju in Mariboru.

Zakon o pobijanju nedopustne konkurence.

V Beogradu se pripravlja zakon, ki bo onemogočal nedopustno konkurenčno tekmovanje v trgovini, v kolikor je to na škodo interesom našega gospodarstva. Pri sestavi tega zakona so so-

delovale vse naše večje gospodarske institucije. V osnutkih so zakonski predlogi že gotovi ter bodo v najkrajšem času predloženi finančnemu odboru ministrstva v proučitev ter uzakonitev.

Minimalna uvozna carina za Brazilijo.

Kralj je podpisal zakon, ki določa, da se mora blago, uvoženo iz Brazilijske carinite po najnižjih carinskih tarifah.

Naš izvoz v oktobru.

Glasom poročila statističnega oddelka finančnega ministrstva je bilo v oktobru izvoženo iz naše države sledeče blago:

	Teža v tonah	Vrednost Din
Ziło in moka	157.394	328.977.000
fižol	7.757	41.100.000
krompir	138	131.000
sadjc	21.655	81.213.000
himelj	1.192	10.350.000
oštali poljski pridelki	2.187	25.130.000
konji (komadov)	2.490	5.197.000
goveja živina (kom.)	9.483	25.298.000
svinje (komadov)	27.300	40.933.000
drobnice (kom.)	139.500	23.017.000
peruhina (tone)	355	4.688.000
meso in mesni izdelki	1.592	24.180.000
mlečni izdelki	2.141	46.813.000
vino	237	912.000
špirit in žganje	106	639.000
kože in usnje	537	22.420.000
drva	66.379	13.939.000
les in lesni izdelki	104.092	49.200.000
žel. pragovi (kom.)	225.270	12.900.000
kemični izdelki in kemikalje	50.611	35.500.000
železo	60	337.000
svinec	450	2.657.000
baker	2.100	47.260.000
rudnine	107.930	17.710.000
ostalo blago	32.000	46.000.000

Vojaški sanitetni aeroplani tudi za civilno službo.

Minister za vojno in mornarico je izdal naredbo, glasom katere se morejo vojaški sanitetni aeroplani uporabljati na prošnjo pristojnega zdravnika in z dovoljenjem upravnika vojaškega bolnice h kateri spadajo aeroplani za prevoz bolnikov, zdravnikov, spremnega osebja in medikamentov, odnesno instrumentov v nujnih slučajih iz enega

kraja v drugega, ako tam obstoje primerna zasilna vzletališča. Prevoz civilnih oseb se zaračura po tarifi I. razreda brzovlaka s 15% pribitkom.

Odprave konkurzov:

Kompan Jakob, Mušenik pri Prevaljah. Konkurz zaključen, ker je vsa masa razdeljena.

Tovarna »Diskobolos« (Avgust Kozman, Ljubljana, ker se je sklenila prisilna poravnava.

Durjava Maks & Co. v Mariboru, ker je sklenjena 20-odstolna prisilna poravnava.

Flajšman Amalija — zapuščina v Novem mestu, ker je vsa masa razdeljena.

Tvornica čarapa »Savinja« (dr. Fleiss Heinrich) Novo Celje, p. Zalec, ker je sklenjena prisilna poravnava.

Premelč Gvidon, Šoštanj. Sklenjena 25% prisilna poravnava.

Muršec Maks, Pluj. Vsa masa razdeljena.

Poravnave in konkurzi:

Dular Ciril, Novo mesto. Prisilna poravnava s ponudkom 25% plačil. Prvi narok 30. novembra t. l.

Premogokopna družba »Belokrajina« v Črnomlju je prešla v konkurz. Ugotovljeni narok 29. novembra pri Deželnem sodišču v Ljubljani.

Flora Langer-Neckermann, Irgovka v Celju. Konkurz. Ugotovljeni narok 13. januarja 1930 pri Okrožnem sodišču v Celju.

Hanželič Jurij, Podgorica št. 10. Konkurz. Ugotovljeni narok 30. decembra pri Okrožnem sodišču v Mariboru.

Tvrške v likvidaciji:

Centralna nakupovalnica za les (Cenzal) je sklenila razdružitev. Upniki naj javijo svoje terjatve dr. Cirilu Pavlin, Dunajska cesta 1 v Ljubljani do 8. februarja 1930.

Spaar und Darlehens verein für die Ortsgemeinde Črnci je prešla v likvidacijo ter naj upniki javijo svoje terjatve do 31. decembra t. l.

Elektrarna v Brodeh pri Vranskem je prešla v likvidacijo. Upniki naj javijo svoje terjatve do 20. januarja 1930.

Po širnem svetu.

Žitni transport po Donavi.

Med Jugoslavijo, Madžarsko in Rumunijo se vrše dogovori zaradi plovbe po Donavi s posebnim ozirom na izvoz žita iz omenjenih treh držav preko Črnega morja. Dogovori potekajo ugodno.

Rumunsko-bolgarski most preko Donave.

Začetkom decembra se prično med Rumunijo in Bolgarijo pogajanja za graditev mostu preko Donave pri Džurjevu, ki bo vezal interesirani državi. Ako bodo pogajanja ugodno zaključena, prično prihodnje leto z gradnjo.

Mir med Rusijo in Kitajsko.

Kitajska vlada je naprosila Rusijo za začetek mirovnih pogajanj. Sovražnosti, ki so nastale zaradi mandžurske železnice, katere je bila prej večinoma v ruskih rokah, so se nehale. Ker so s tem armade kitajskega generala Čang-kaj-šek-a oproščene, jih bo kitajska vlada uporabila za zadušitev notranje državljanske vojske.

Francosko-italijanska pogajanja

za izjednačenje pomorskih bojnih sil so prek njena, ker Italija zahteva popolno izjednačenje vojnih mornaric obeh držav, medtem, ko Francija na to ne more pristati, ker je njeno bojno brodogradništvo deljeno na dveh straneh v Atlantskem in Sredozemskem morju.

Belgijska vlada odstopila

zaradi nesoglasij v narodnostnih vprašanjih.

Brezposelno vprašanje v Angliji.

Sedanja delavska vlada v Angliji pod vodstvom Macdonalda je pripravila obširen zakon za omejitev in pobijanje brezposelnosti. Z uveljavitvijo tega zakona pa bi bile močno prizadete druge socialne poslavke državnega proračuna ter svetujejo opozicijske stranke, naj vlada zakon umakne, ker bi ob predložitvi parlamentu gotovo propadel in utegnil izzvati vladno krizo.

Monopol petroleja v Grčiji.

Mednarodna finančna komisija je dovolila Grški vladi monopolizacijo petroleja.

Neuspešen zaključek vzhodne reparacijske konference.

Zaradi nepopustljivosti Bolgarije in Madžarske se je vzhodna reparacijska konferenca v Haagu predčasno zaključila, ne da bi bil dosežen kak sporazum.

Inozemski tisk obsoja Madžarsko in Bolgarijo, ki s svojo nepopustljivostjo silita zlasti sosednje interesirane države do primernih ukrepov. Za vzgled jima stavijo Nemčijo, ki je v svoji gospodarsko-politični uvidevnosti ratificirala Youngov načrt. Lisli končavajo svoja poročila z apelom na velesile, naj v tej zadevi uvedejo energične korake.

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico .PROJA.*

Važnejše spremembe v zakonu.

Mednarodna konvencija za poenostavljenje carinskih predpisov.

Z »Uradnim listom« št. 2. od 23. novembra t. l. dobivajo pri nas zakonsko moč dogovori za olajšanje in poenostavljenje carinskih predpisov in formalnosti, sklenjeni pod okriljem »Društva narodov« v Ženevi dne 3. t. m.

Konvencije so podpisale skoraj vse evropske in velika večina izvenevropskih držav.

Pogodbene države so dolžne o vseh carinskih predpisih in morebitnih posebnih pridržkih ali izpremembah druga drugo diplomatskim putem obveščati. Istotako morajo pravočasno in pravilno o vsaki izpremembi ali pridržku obveščati interesente potom uradnih listov, predno se prične nova carinska praksa izvrševati.

Posebna točka govori o vzorcih in modelih, od katerih je bilo treba v večini

držav doslej plačevati ne samo uvozno, marveč tudi izvozno carino in za povračilo vplačil vlagati prošnje.

Vendar morajo biti trgovci, tovarnarji ali potniki, ki žele uvoziti vzorce, opremljeni s posebno, od njihove pristojne državne oblasti izstavljeno legitimacijo.

Poleg tega pa pristoji carinarnicam pravica, da smejo vzorce ali modele primerno zaznamovati, da ob zopetnem izvozu lahko ugotove, da je blago res ravno isto kot se je uvozilo.

Ob uvozu vzorcev in modelov bo sicer moral uvoznik položiti primerno garancijo v višini običajne carine, katero pa dobi ob izvozu, po ugotovitvi istovetnosti blaga zopet povrnjeno.

Znatno bodo olajšani tudi predpisi glede spričeval o izvozu ter ta potrdila celo odpadejo, ako se interesent odpo-ve z njimi vezanim olajšavam, ali ako narava blaga samega neoporečno dokazuje njegov izvor, ako je prevoznim dokumentom mesto izvornega spričevala priloženo od kompetentnega oblastva potrdilo, da ima blago pravico do izvoznega spričevala.

Dalje predvidevajo konvencije razne odločbe glede pospešitve carinskega poslovanja, kolikor to dopuščajo domači predpisi.

Tranzitne plombe ene države se bodo odstranjevale in zamenjavale le v izjemnih slučajih, ako je podan sum, da

transitno blago ni istovetno z deklariranim blagom. Sicer pa bodo tranzitne države takim plombam in pečatom le še dodale svoje lastne znake.

Tudi za deklarante same predvideva konvencija gotove olajšave. Tako n. pr. se radi eventualnih pomot, ki nimajo dokazov o kakem prevarnem namenu, ne bo kaznovalo deklarantov več z drakonsko visoko kaznijo, marveč z najnižje možno kaznijo, odnosno samo z opominom.

Glede carinskega pregledovanja prtljage potnikov so pogodbene države sklenile uvesti prakso carinjenja med vožnjo v vlakih in na brodovih, ne da bi bilo zato potreba potnikom izstopati. Kjer med vožnjo radi prekratkega časa to ni mogoče, se izvrši revizija v vlaku na postaji, odnosno na brodu v pristanišču, tako, da bodo vlaki in brodovi imeli radi carine čimmanjšo izgubo na času.

V splošnem bodo sprejete konvencije tudi pri naši carinski praksi marsikaj izboljšale in poenostavile na korist naših uvoznikov in izvoznikov.

Ukinitve »Državne likvidacijske banke«.

S kraljevo naredbo od 26. t. m. preha-ja ta zavod v likvidacijo, ki mora biti zaključena koncem tekočega leta. Vsi njeni posli preidejo v podočje »Državne hipotekarne banke«.

Lesni trg.

Na našem lesnem tržišču se noče razviti prava živahnost. Opazili je pa tudi na vseh drugih lesnih tržiščih mrtvilo. Odjemalci čakajo zaradi nejasnih cen z nakupom; naša trgovina pa skuša cene vzdržati, zlasti ker nimamo prevelikih zalog, poleg tega pa upanje, da se nam v najkrajšem času odpro nova izvozna pošta.

Na ljubljanski lesni borzi se išče sledeče blago:

1 vagon bukovih neobroblijenih plohov, suh, 4-50 m dolgih, 80 mm debelih, od 18 cm širine naprej. Cena franco vagon prihod Livorno.

1 vagon hrastovih okroglic suh. Cena franco vagon meja via Postojna.

20 vagonov bukovih cepanic, zdravih, suh, z garantirano težo 500 kg za prostorninski meter. Cena franco meja Jesenice.

25 m³ ostrorobe parjene bukovine, II., 50 mm, od 2 m dolžine naprej z 15% courconov. Cena franco Sušak pristanišče.

100 m³ ostrorobe, parjene ali neparjene bukovine, II., 27 mm.

50 m³ ostrorobe neparjene bukovine, II., 50 mm.

100 m³ testonov, čistih brez grē (netti) od 18 cm naprej. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

100 m³ desk, podmernih, jelovih, 24 mm, paralelnih, zdravih, izključeno gnilo in razbito.

200-300 m³ na živ rob rezane jelovine, 74 × 220 mm, v dolžinah: 066, 1-35, 2-, 2-65 in 3-30 m. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

200 komadov na živ rob rezane jelovine, 18 × 20 cm, dolžina 7-50 m. Cena franco vagon meja Postojna.

100—200 m³ bukovih hlobov, zdravih, I., od 28 cm premera na tanjšem koncu naprej, v dolžinah 2-35 in 4-65 m. Cena franco vagon meja Kranjska gora.

20 m³ bukovih testonov, čistih (netti) od 22—30 cm širokih, 2-25 m dolgih.

1 vagon bukovih desk, I., naravnih, 20 in 25 mm debeline, dolžina 2 ali 4 m, od 25 cm širine naprej. Cena franco vagon meja Postojna.

Vsako množino jelovih dog za sode, 14 mm debeline, 90—120 mm širine, 920 in 1120 mm dolžine, zdravo, tombante z izključitvijo večjih grč.

25 vagonov bukovih drv z 10% okroglic, suhih, 1 m dolgih. Cena franco vagon meja Jesenice.

Vsako množino smrekovega jamskega lesa od 2 m dolžine naprej. Cena vagon nakladalna postaja.

Vsako množino desk, 13 ali 14 mm, 4 m in tudi kratice, od 10 do 15 cm širine. Cena franco vagon nakladalna postaja.

Vsako množino suhe bukove praške in prahu. Cena franco vagon meja Postojna.

Bukovi naravni plohi, ostrorobi, od 70, 80, 90 mm, od 2-70 m naprej, od 20 cm naprej. Cena franco vagon meja via Postojna.

Ca. 3000 m³ desk, 18 in 24 mm, od 8 do 16 cm širine, lahko tudi vse od 8, 9 in 10 cm širine. Cena vagon nakladalna postaja.

Bukovina, naravna, ostroroba, očeljena, suha, I., II., in sicer: 6 m³ od 27 mm; 5 m³ od 50 mm; 4 m³ od 60 mm; 1 m³ od 80 mm; 1 m³ od 100 mm; vse od 2 m dolžine naprej in od 16—40 cm širine. Cena franco vagon nakladalna postaja.

Remeljni, 74 × mm, 4 m event. 5 m.

Madriers, 74 × 220 mm, v dolžinah: 4-33, 4-66, 5, 5-33, 5-66, 6, 6-33, 6-66, 7, 7-33, 7-66 in 8 m. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

1500—2000 m³ moralov — smreka, jelka: Dim.: 15% od 58/58 mm; 60% od 68/68 mm; 20% od 78/78 mm; 5% od 98/98 mm. Dolžina: 110% od 4 m; 70% od 5 m; 20% od 6 m. — Blago zdravo, ostrorobo.

Remeljni: 800 kom. 38 × 38 mm, 4 m, vezano v zvezke; 500 kom. 78 × 98 mm, 5 m ali No. 1000 od 2-50 m; 400 komadov 78 × 98 mm, 4 m.

Trami — smreka, jelka: rezani, ostrorobi, 2-50 m 24 mm; 3-70 m 24 mm; 4 m 225 mm; 4-50 m 42 mm; 5 m 42 mm; 7 m 157 × 187 mm; 8 m 217 × 267 mm.

Trami merkantilni: 16 × 19 4 m 250; 5 m 84; 21 × 26 7 m 8. Dobava nujna.

Madrieri: smreka, jelka, I., II., in sicer 200 m³: Dimenzije: debelina 110, 140 in 160 mm; širina: od 25 cm naprej; dolžina: od 5-50 m naprej. Blago rezano, paralelno, franco vagon Sušak pristanišče, dobava v januarju in februarju 1930, prevzem na licu mesta.

3000 hrastovih pragov 2-60 m × 25 × 14 × 11/12 cm.

2000 hrastovih pragov 2-60 m × 24 × 14

× 11/12 cm. Cena franco vagon Sušak. Plačilo proti akreditivu.

Ca. 3000 m³ kratice (smreka, jelka) od 1 do 3-50 m, od 10 cm naprej, medija, 13/14 cm in ca. 1/4 od 12 mm; ca. 1/4 od 18 mm; ca. 1/4 od 24 mm. Cena po možnosti fob Sušak. Plačilo akreditiv.

2000—3000 m³ bukovih testonov 2-25 m, 20 mm, od 10 do 25 cm. Cena po možnosti fob Sušak. Plačilo akreditiv.

Tesani trami: 100 kom. 8/8 cm od 4 m, 300 kom. 11/11 cm od 4 m; 200 kom. 11/13 cm od 4 m; 100 kom. 8/8 cm od 5 m; 250 kom. 11/11 cm od 5 m; 200 kom. 11/13 cm od 5 m; 100 kom. 11/11 cm od 6 m; 200 kom. 11/13 cm od 6 m; 50 kom. 16/19 cm od 6 m; 100 kom. 16/21 cm od 6 m; 60 kom. 16/21 cm od 5 m. Trami morajo biti suhi, lepo tesani in ravni. Cena naj se glasi franco vagon nakladalna postaja.

Circa 700 kvintalov bukovih letvic, 20 × 20 mm in 22 × 22 mm, dolžina 0-60 do 1-50 m, dobava en vagon do polovice decembra 1929, ostalo po partijah v prvem trimestru 1930. Cena naj se glasi franco vagon meja via Postojna tranzit.

1 vagon smrekovih letvic, vezane v svežnje, 30 × 35 in 30 × 40, dolžina 2 do 4 m. Cena franco vagon meja.

Kratice, deske IIIa in IVa, morali in drugo tem podobno blago. Cena franco vagon meja.

Božična drevcesca, za čimprejšnjo dobavo. — Cena franco vagon meja via Postojna tranzit. Prevzeli bi se na licu mesta. Plačilo takoj po prevzemu.

40 m³ tramov 13/16 ali 13/19 ali 16/18-vsi 8 m dolžine.

400—450 smrekovih drogov, zdravih, ravnih, 5 m dolgih, 10 cm srednjega premera. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

Circa 40 m³ drogov (smreka, jelka), zdravih, ravnih, 8 m dolgih, od 15 do 18 cm srednjega premera. Cena franco vagon nakladalna postaja.

Vsako množino desk od 10 do 11 mm, od 8 cm širine naprej, od 1 m dolžine naprej, paralelno, očeljeno, ostrorobo, vezano. Cena fob Sušak.

2 vagona smrekovih bordonalov, od 30 × 30 cm naprej in od 5 m dolžine naprej. Cena franco vagon meja Postojna.

Vsako množino hrastovih podnic, 43 mm debelih, v uzelnih dolžini in širinah. Cena franco vagon meja Postojna.

1 vagon borvih desk, 50 in 60 mm, 4 m, od 16 do 40 cm širine, medija najmanj 28 cm, ostrorobih, paralelnih, očeljenih, samo I., II., suhih, za mizarske svrhe. Cena franco vagon nakladalna postaja.

Javorjeve hlobo, od 30 cm premera naprej. Cena franco vagon nakladalna postaja.

Donudniki za iskano blago naj se ne obračajo na naš list, marveč naj ofente naslove na gosp. Ant. Lušina-a, borznega senzala, Gledališka ulica, Ljubljana.

Denarstvo.

Gibanje valut v tekočem tednu.

	Uradni tečaj		Prosti tečaj	
	Din	Din	Din	Din
1 angleški funt	276—		275.43	
1 ameriški dolar	56.50		56.44	
1 avstrijski šiling	7.94		7.95	
1 belga	7.90		7.90	
1 bolgarski lev	—409		—40	
1 češkoslovaška K	1.675		1.68	
1 francoski frank	2.224		2.22	
1 grška dragma	—735		—73	
1 hol. goldinar	22.77		22.79	
1 italijanska lira	2.96		2.96	
1 kanadski dolar	56.20		56.20	
1 madž. pengő	9.90		9.89	
1 nemška marka	13.52		13.53	
1 poljski zlot	6.34		6.35	
1 rumunski lej	—337		—34	
1 švicarski frank	10.957		10.97	
1 turška zl. lira	247—		247—	
1 španska peseta	8.126		8.12	
1 turška lira p.	26.26		26.60	

Stanje valut v preteklem tednu skraj neizpremenjeno.

Priporočamo sledeče tvrdke v Ljubljani:

ražarna »Slada«, d. z. o. z.,
žitna kava. Cesta na Rožnik 19.

Poppaea, zavodi za proizvodnjo
kozmetičkih preparata F. Hann &
Comp.

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles
in otroških vozičkov. Ljubljana, Kar-
lovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Motvoz Grosuplje

Mali oglasi.

Beseda 1 Din. — Najnižja pristojbina 10 Din.
Suhe črnice proda večjo množino An-
ton Naglič, Irgovec, Gor. Dolič, pošta
Mislinje.

Praktični nasveti.

Pisanje na steklo.

V 100 gramih vode raztopi 25 gramov kislega kaliumflorida in primešaj, ko se je kaliumflorid raztopil, še 25 gramov solne kisline ter 14 gramov žveplenokislega kalija. Potrebne kemikalije dobiš v drogeriji. S to tekočino zamoreš polom primerne čopiča ali lesenega priostrelega klinčka zaznamovalj stekleno posodo, ker tekočina razjeda steklo. Da znake napraviš vidnejše, jih lahko prevlečeš s primerno barvo.

Lesni črvi.

Mnogokrat opaziš na lepi, celo novi opravi majčkeno luknjico, po dnjo pa kupček finega lesnega žaganja. To povzročajo lesni črvi. Da jih uničiš, vlij v tako luknjico nekoliko bencina, najboljši je z oljno štrcaljko ter luknjico zamaži z razgrelim voskom.

Tropine koš krma.

Grozne tropine so zelo redilna krma za živino, ako so pravilno shranjena. Sveže tropine stlačijo v kad, pokrij s trdnim listjem ter vse skupaj zamaži, oziroma pokrij s 5 centimetrom debelo plastjo ilovico, da jih obvaruješ slika

z zrakom, ki povzroči kisanje. Ako ilovica razpoka, jo namoči in razpoke dobro zamaži.

Črnilo za jermenje in konjsko opremo.

Izorno črnilo za konjsko opremo dobiš, ako raztopiš nad ognjem 120 gramov čebelnega voska. Dokler je vse še v tekočem stanju, primešaj močno 30 gramov fino presejanih saj in dodaj 10 gramov indiga ter 1 žlico lanenega olja. Prideni še 120 gramov navadnega mila v tenkih kosčkih ter mešaj toplo toliko časa, da se vse raztopi. Tako črnilo ohrani konjsko opremo in jo pobarva, da izgleda kakor nova.

Kako odpraviš bolhe?

V 1 liter premogovega bencina raztopi 15 gramov bregamovega, 5 gramov citronovega ter 20 gramov lavendeljevega olja. Dobro premešaj ter poškropi z razpršilcem lla, postelje itd.

Podžigalček.

Mesto, da kupuješ drage podžigalne briquete, raztopi v loncu nekaj kalofonije ter ji primešaj osemkrat toliko suhega žaganja. Dokler je zmes še vroča, jo lahko modeliraš v poljubne oblike.

Ohlajeni podžigalčki se strdijo ter se zelo radi vnamejo in goriijo s trajnim, močnim plamenom.

Stenice.

Ako hočeš stenice odpraviti, namaži dobro vse lesene predmete, posebno razpoke s sledečo raztopino: 200 gramov kuhinjske soli in 50 gramov galuna v $\frac{1}{2}$ litru vode. Najboljše ovlažiš razpoke s primerno razpršilno štrealko. — Ako prvič ni uspeha, ponovi še drugič in tretjič.

Močne vreče.

Skuhaj 12 litrov vode, ki si ji pri-mešal 1 kg zmlete hrastove skorje. V tej raztopini namakaj 24 ur vreče, ki jih nameravaš ojačiti. Ko vzameš vreče iz te kopeli, jih izperi v mrzli vodi. Vreče se prepoje s hrastovo čreslovino, vsled česar se njih odpornost in trajnost podvoji.

Merjenje višine.

Včasih rabimo točno višino kakega objekta, n. pr. drevesa, dimnika, hiše ali stolpa. Kako to najlažje napravimo?

Vzamemo navadno palico in jo zafaknemo v zemljo. Pri zemlji privežemo na njo vrstico, katere meri točno toliko kakor višina palice nad zemljo. Na koncu pritrldimo žebelj in z njim začrtamo v zemljo krog. To znači: polumer tega kroga je enak višini palice.

Nato počakamo, da pade senca od gornjega konca palice na potegnjeni krog, kar se zgodi dvakrat na dan, in sicer enkrat dopoldne in enkrat popoldne. V tem trenutku je dolžina sence vseh objektov enaka njih višini. Seveda je predpogoj, da solla ravna in pa, da ni oblačno.

Takrat premerimo dolžino sence objekta, katerega višino želimo izvedeti, in imamo na ta način točno mero njegove višine.

Zdravilo proti čebelinemu piku.

Dik čebel često povzroči velike bolečine, in navadno se dogodi, da mesto zelo oteče. Zdravilo je zelo enostavno. Najprej je treba izvleči želo, mesto pa namazati in izdrgniti s peteršiljem. Bolečine takoj nehajo in oteklina se sploh ne pojavi.

Gospod sveta.

Roman bodočnosti.

(Nadaljevanje.)

Stala je pri oknu. Visoka, vitka pojava, slična onim grškim kipom, v katerih je združena lepota telesa in ljubeznost kretanja. Redko lepe oči z divnim, razumnim in privlačnim pogledom. Njen blede obraz izražajo pravilne poteze ter ga obkrožajo bujni, črni lasje.

»Kaj, za vraga, čaka tu ta lepa knežica?« pomisli Eskande, občudujoč vedno bolj njeno čarobno lepoto.

Ni imel več časa za razmišljanje; vratar ga pozove k vstopu.

Reporter se požuri; vrata za njim se zapro.

Ko opravi pri šefu svoje novinarske proizvodbe, ga vpraša:

Kdo je vendar ta krasotica v pred-sobi? Takle lepote nisem še videl.

Tudi jaz ne. Škoda samo, da je nekoliko udarjena.

Kako? Kaj naj pomenijo te besede? Pravim vam, da je blazna. Pripove-

duje, da ve, odkod prihaja moč Radžev zraka. To je gotovo že stola oseba, ki nam obeta razkritje tajnosti teh zlikovcev. Za danes mi je obljubila podrobne podatke.

Zelo rad bi poslušal to blaznico. Dovolite mi, gospod načelnik, da prisostvujem njenemu poročilu.

Nič lažjega kot to!

E, hvala!

Načelnik pozvoni in vratar vstopi.

Privedite gospodično Žermeno Lornjer!

V neopaženem trenutku si zabeleži Eskande to ime.

»Vi ste gospodična Lornjer?« vpraša načelnik malomarno, kot bi se je ne spominjal.

»Jaz sem, gospod načelnik,« pritrdi deklina, ki se jej pozna, da je razburjena, a vendar odločna. »Oprostite, go-

spod, jaz sem želela danes razgovarjati osebno z gospodom ministrom.«

»Draga gospodična, morale pač oprostili, gospod minister je prezaposlen,« pravi načelnik z vidno ironijo, »in imam jaz nalog, da ga zastopam.«

Žermena Lornjer pokrene pol obžalovalno, pol kljubovalno z glavico. Konečno pa vendarle sede na ponujeni jej stol. Načelnik ponudi Eskandeju roko brez vsake besede. Novinar razume; prikloni se deklici in gre.

Vendar je bil dovolj oprezen, da ne izpusti prilike, ki mu nudi možnost izvedeti nekaj pred svojimi novinarskimi konkurenti.

Če je blazna, izvedel bom vsekakor neko nenavadno vest. Ako pa je pametna — no, bomo videli. Počakam!

Ni čakal nad dvajset minut.

Žermena Lornjer izide nekoliko razočarana, povešene glave. Ko se približa, se Eskande spoštljivo odkrije.

Gospodična Žermena Lornjer?

Da, gospod!

Vi prihajate iz kabineta šefa, gosp. D'Orijé. Bil sem tam pred vami — morda se spomnite. Vi ste imeli šefu zaupati važne vesti?!

Deklica ga gleda, kot bi ne razumela, kam naj meri ta sprejem in to napol vprašanje.

Pa — kakor je tudi vaše poročilo važno in zanimivo, vas je načelnik vljudno odpravil z obljubo, da vam bo pisal? Kaj ne?

Toda — gospod!

»Kaj ni tako?« vpraša ponovno Eskande, motreč jo z iskrenim, a zvedavim pogledom. Ta potrto kloni glavo.

»Poznam dobro ljudi iz ministrstva. Vsi so nedostopni,« se nasmehne reporter. »Nikdar se ne bodo spamelovali. Dovolite, gospodična, da se vam predstavim. Jaz sem Pol Eskande, poročevalec Sveta.«

Deklica takoj zopet dvigne glavo. To ime je znano v Parizu, ker se je reporter že večkrat izkazal kot zelo nadarjen detektiv v velikem stilu. Njen pogled izraža zaupanje. Opazivši to, se Eskande odloči izkoristiti ugodno priliko.

Vas smem nekoliko spremiti, dovolite? Mogoče se nama dvema posreči, da preobrneva svet.

Žermena pristane. Eskande je umel več obetati z izrazom obraza in zvočkom glasu kot z besedami. Ona gre z njim.

Eskande jo povede proti Elizejskemu polju.

»Vi, mlada gospodična, ste precej zaupljivi in ste po vsej pravici domnevali, da bodele na odgovornem mestu našli razumevanje in pomoč pri odkrivanju teh tajnosti. Zelo verjetno je, da so se vaša odkritja gospodu d'Orijé zdela neverjetna, ker on nima zmisla za smela podjetja. Mnogo huke in buke od strani javnosti je potreba, predno se ti ljudje zdramijo iz svoje uradne okostenelosti. In kdo zamore to opraviti bolje kot mi, novinarji. Ako želite kaj važnega obelodaniti, vam je uredništvo »Sveta« z največjim veseljem na razpolago. Ali se vam mudi, gospodična?«

»Ne, imam čas do šestih. Potem se vrnem v Proréns.«

»Potem imamo časa dovolj za obširen razgovor. Zdaj je šele poldne. Jaz imam neprijetno navado, da rad točno obedujem, pa bi ne hotel danes kosija zamuditi, če bi se tudi imeli Radžezraka osebno pojaviti pred menoj. Ali mi hočete izkazati čast in obedovati z menoj? Prosim vas lepo, gospodična, ker bova imela pri tem najboljšo priliko, da se dodobra razgovoriva o mnogčem.«

Žermena je bila precej samostojno dekle ter je imela navado sprejemati tudi slične ponudbe, ako so bile stavljene od poštenega, izkušenega človeka. Poleg tega pa je nevede občutila zaupanje napram temu mladeniču s tako odkritosrčnimi in poštenimi očmi.

»Sprejemem ponudbo, gospod! Morda vas je sama božja previdnost pripeljala na mojo pot.«

Eskande se je vzradostil. Bil je sicer precej skromen človek, vendar je v duhu čestital sam sebi, da je na tako lahek način prišel do cilja.

Po preteku desetih minut sta sedela za malo mizico v znani gostilni na Elizejskem polju. On naroči skromen, to-

da izbran obed. Led je bil prebit in Zermena je kmalu pričela govoriti.

Iznajdba Jaka Lamber-a.

»Jaz sem sedaj nastavljena v kemičnem laboratoriju v Provensu ter sem s svojim položajem zelo zadovoljna. Tam živim s svojo materjo. Oče mi je umrl še mlad. Imamo malo rento, poleg tega pa zadostuje moja plača, da izhajava.

Vem, da vas ne zanima moj položaj. Vse to vam pripovedujem zato, da bodele razumeli, čemu sem prišla v Pariz. V tako dobrih razmerah živiva z materjo šele dobro leto. Tedaj sem namreč dobila svojo diplomu. Ker mi prej neugodne gmojne razmere niso dovoljevale dovršiti študij, sem si morala poiskati zaslužek. V tej stiski me je sprejel v svoj laboratorij kot pomočnico znani kemičar in me tudi dobro plačal. Po dnevu sem delala z njim v laboratoriju, zvečer pa sem se pripravljala na izpite.«

»Hotel bi vas prosili za nekaj,« uskokoči s priznalnim občudovanjem Eskande.

»Za kaj?«

»Da vam smem stisniti roko.«

Ta pohvala je opogumila Zermeno. Zardela je, ko jej je stisnil Eskande ročico kot kakemu dobremu drugu. Vendar nadaljuje sedaj še živahneje:

»Ta človek se je imenoval Jak Lamber. Mogoče ste že čuli njegovo ime?« Eskande zanika z glavo.

»Doosebljeni nemirni duh. Vedno je delal, prelivajoč nebrojne eproвете, pripravljajoč razne spojine. Bil je zelo zmogljiv, in jaz sem cenila njegova znanstvena dela, vseeno pa ga nisem marala. Navdajal me je s strahom. Tako

je bil zakrknjen v svojo mržnjo do celega sveta.

— On je bil profesor, a bilo mu je malo. Vedno se je čutil zapostavljenega, ako je kdo napredoval, srdeč se na sovrstnike, ki ne znajo ceniti njegovega stvarjajočega duha. Zato je sovražil ljudi in strmcl po slavi in bogastvu.

— Njegovo življenje je bila zagonetka. Izginil je, ne da bi kdo mogel vedeti, kam je odšel — in se ravnotako zagonetno zopet vrnil. Še največ je zupal meni. Nekega dne mi je rekel, da bo napravil tako kemično iznajdbo, s katero bo v stanu cel svet uničiti z ognjem. Pripovedoval mi je, kako neverjetno moč bo imel v rokah, ako se mu iznajdba posreči. Postal bo gospod sveta.

— »Toda zato rabim denarja, denarja, denarja!« je kričal, mahajoč z rokama. Rabil je mnogo denarja, da bi imel koristi od svoje iznajdbe. »In nekega dne bo ta piškavi svet izvedel, kdo je Jak Lamber, ki živi sedaj v senci raznih znanstvenih ničel. Jak Lamber bo zamogel uničiti vse te ljudi in njihove puhle idole, če bo hotel. Uničil bo lahko vsa njihova lepa mesta, cele narode, celi svet.« »Kaj mislite gospodična,« mi je rekel, »mislite, da bi ne imel pravice? Zločin je dovoljen, ako služi izvedbi kake velike iznajdbe. Zdravnik, ki reže živega človeka, da bi našel vroke raka, je dobrotnik človeštva. — Dobrotnik človeštva, , , In končno, kaj je človeštvo? Bedasta druhal. Kaj je življenje onih, čijih mozeg ni obsijan z žarom učenosti?«

(Nadaljevanje prihodnjič.)

FR. ŠEVČIK

LIUBLJANA, Židovska ul. 8

Orožje, municija, smodnik,
rudarske kapice in vžigal-
na vrvica za industrijo.

Na malo!

Na veliko!

Telefon šte. 33-78

Tovarna motvoza in vrvarna, d. d.

Grosuplje

Tovarniške zaloge pri
FRANC PALME, LJUBLJANA
Gospodarska c. št. 7
CELJE: Cankarjeva ulica št. 7
MARIBOR: Koroška cesta št. 8

Motvoz Grosuplje

uporabljati znači:

1. lahko in hitro delo,
2. prihranek režije,
3. sigurnost povezan-
nih paketov in pred-
metov,
4. zadovoljnost odje-
malcev,
5. veseliti se nad na-
predkom slovenske
industrije.

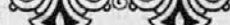
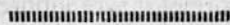

**Volna,
bombaž,
nogavice
in rokavice**

v veliki izbiri
pri trvdki

KARL PRELOG

LJUBLJANA
Gospodarska ulica 3

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRA-
ŽENE KAVE, MLETIH
DIŠAV IN RUDNINSKE
VODE

TOČNA IN SOLIDNA
POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju:
Račune, pisemske papirje, memoran-
dume, cenike, naročilnice v blokih,
kuverte, etikete ter sploh vse komer-
cijske tiskovine Vam dobavi hitro
in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Gregorčičeva ulica 25 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

„VINOCET“ Tovarna vinskega
kis, d. z. o. z.

LJUBLJANA

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pri-
stačnega
vina

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higiensko
najmoderneje urejena
kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 16, II. nadstr.
Telefon šte. 2389.

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in ured-
ništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.